

SHELTER

KONST MED ALLA SINNEN, ROSENLUNDS SJUKUS 2008
TA PLATS, STOCKHOLMS KULTURHUS 2010

ANSVARIG CURATOR / REFERENS:

PO HAGSTRÖM

konstnär, kurator, konsult för offentlig konst Nacka och Botkyrka
tel 070-556 36 79, mail: pohagstrom@gmail.com

Material Rosenlund: plywoodskivor, liten lampa, 4-kanaligt ljud, kontakthögtalare, ljusfilter.

Material Kulturhuset: 4-kanaligt ljud, kontakthögtalare, ljusfilter.

SHELTER är ett projekt som realiserades i två steg.

År 2008 blev jag inbjuden av curatören och konstnären Po Hagström till utställningen *Konst för alla sinnen* som byggdes upp på en avdelning för flerfunktionsnedsättningar (*Händelseriket*) på Rosenlunds sjukhus i Stockholm.

Po Hagström beskriver projektet såhär:

"Detta är ett projekt för personer med en kombination av flera funktionsnedsättningar. Det kan vara ett barn som har fötts med nedsatt syn, utan hörsel och utan rörlighet. Eller så kan det vara en vuxen som tappat korttidsminnet och flera fysiska funktioner vid en olycka. Personalen på Händelseriket förklarade hur samhället är nästan helt stängt för denna grupp människor – med undantag för samtidskonstscenen."

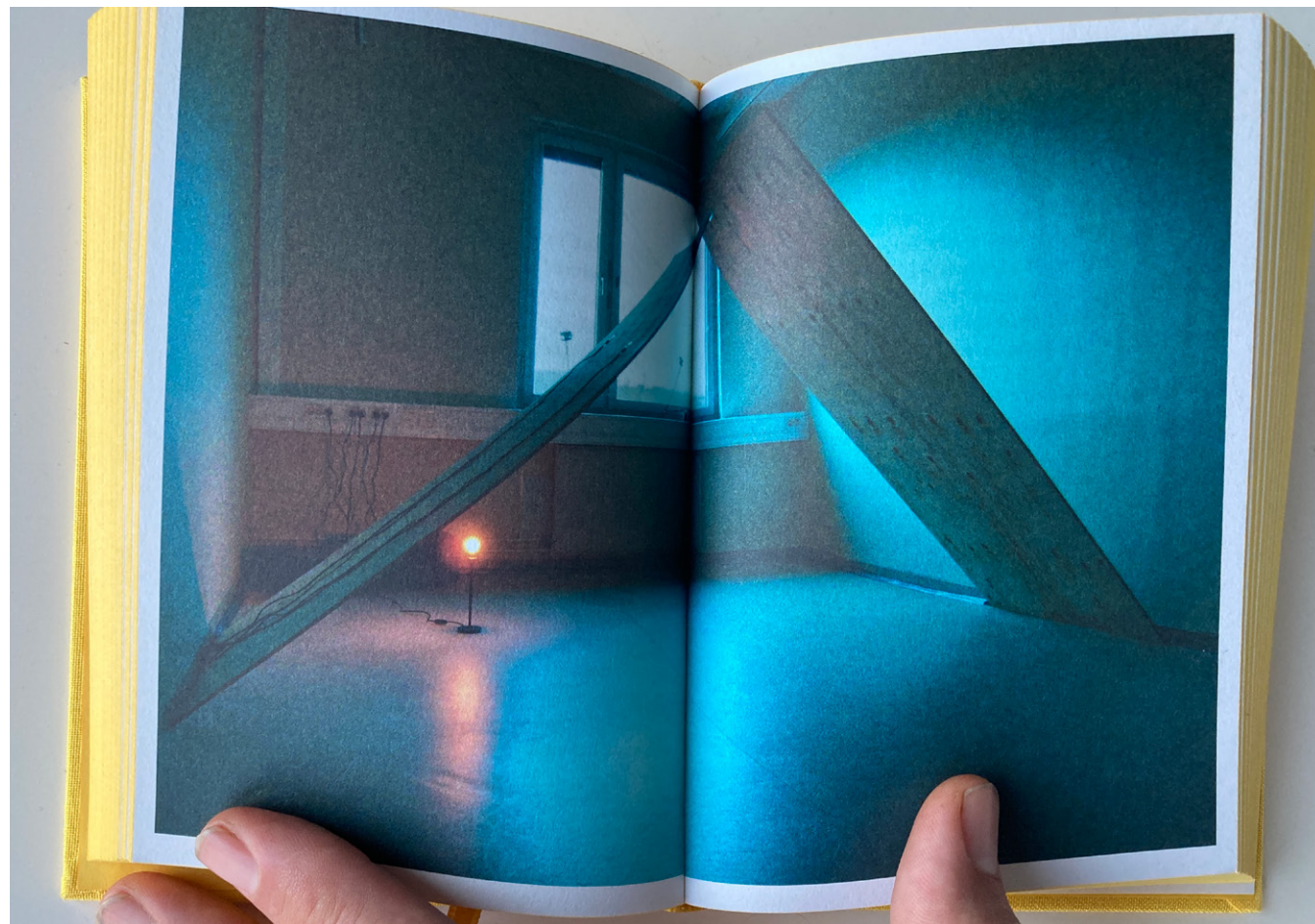

Efter samtal med personal på avdelningen föddes en idé om att fokusera på ”lek i hårda väderförhållanden”, något som barnen på avdelningen ofta skyddas från, eller har svårt att delta i.

I ett rum byggde jag ett enkelt vindskydd av plywoodskivor och med hjälp av kontaktmikrofoner och ljusfilter som monterades på fönstren skapades en illusion av hårt väder. För att poängtera utsattheten så inredde vi rummet ”mer spartanskt” än hur rum i vårdmiljö brukar inredas. Vi ville att det skulle kännas som en plats som man egentligen inte skulle vara på. En slags busighet. Vindskyddet blev en plats för barnen på avdelningen att vistas i: leka, lyssna, bara vara.

JUNI 2008 stod jag i Jesper Nordas installation *Shelter* när en flicka rullades in i rummet. Hennes armar var fastspända, överkroppen vriden och hon dreglade. Sedan gick hennes assistenter och lämnade oss ensamma. Vi lyssnade på ljudet av regn mot rutorna och ett susande från två plywoodskivor. Rummet badade i blågrönt ljus och på golvet stod en naken glödlampa med sitt gula sken. Flickan log allt mer och det gjorde jag med. Vi såg på varandra. Kanske upplevde vi inte samma sak, vad vet jag, men vi delade upplevelsen.

Detta utspelade sig i projektet *Konst med alla sinnen* och upplevelsen överfördes till själva grundprincipen för TA PLATS!: Konst kan nå alla människor i världen, oavsett språk, bakgrund, kultur och funktionsförmåga. Därför har konst unika möjligheter för att skapa möten och utbyten mellan människor. Därför kan konsten även öka förutsättningarna för människor att ta del av samhället.

År 2010 vidareutvecklades detta projekt till utställningen TA PLATS!, Kulturhuset, Stockholm. TA PLATS! var ett konstprojekt, en utställning och ett utbildningsprojekt som drevs av Konstfrämjandet. Syftet var att belysa och lyfta fram samtidskonstens möjligheter att beröra människor – oberoende funktionsförmåga hos besökaren. Urvalet av konst gjordes utifrån en idé om interaktivitet och taktilitet. I denna kontext fick jag anpassa verket till en tydligare offentlig situation. Jag valde att fokusera mer Kulturhuset som byggnadskonstruktion snarare än att bygga upp ett vindskydd som jag tidigare gjort på Rosenlunds sjukhus.

Verkbeskrivning:

"En byggnad med väggar och tak erbjuder skydd och värme, men är också en potentiell ruin då den ofrånkomligen är utsatt för förstörelse genom våld, tid och gravitation. SHELTER är ett försök att markera, förstärka och samtidigt suddas ut det skal som skiljer inne från ute. Jesper har arbetat med ett antal högtalare som är fästa mot de stora fönsterrutorna och sprider ljud ut i glasrutorna, glasrutorna är täckta med en blågrön färgfilm som skänker ett speciellt ljus åt såväl rummet du står i, som utsikten du betraktar. Glasrutorna är ett skydd mot vinden och världen utanför, men samtidigt tunna vibrerande membran."

Verket fick följande syntolkning:

"I rummet finns en fönstervägg med fönsterrutor som är drygt 2 meter breda och 3,5 meter höga. Fönsterväggens totala längd är ca 10 meter. Man har en fin utsikt mot folklivet kring Sergels torg och trafiken som cirklar kring Glasobelisken (Vertikalaccenten). Varje fönsterruta är klädd i en blågrön transparent film, vilket färgar utsikten samt gör att rummet badar i ett blågrönt ljus. Högtalarelement är fästa på fönsterrutorna."

En besökares upplevelse – Anna, synskadad, ur katalogtext:

SHELTER fungerade också väldigt bra för det mesta. Placeringen var i princip mycket bra uttänkt. Ibland var det dock lite svårt att höra själva ljudkompositionen, eftersom det då och då satt folk som spelade musik alldeles intill fönstret.

[...]

Om det ska visas på fler ställen tror jag hur som helst att det verkligen är bra om man kan hitta en så tyst plats som möjligt för detta verk. Det är också viktigt att volymen inte är för låg. För det mesta tycker jag att ljudvolymen var på en mycket bra nivå här. Jag tror inte heller att volymen får vara extremt hög, eftersom det är en särskild upplevelse att lägga örat intill glaset och höra hur ljudet tycks komma från själva fönsterrutan.

